

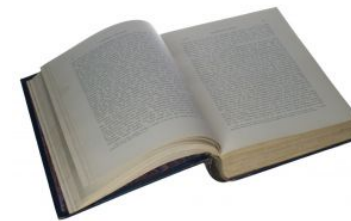
Tema 8. Deontologia informàtica

Los errores más perniciosos son precisamente los que resultan de la buena intención.
Von Clausewitz

- ▶ Conceptes
  - ▶ Ética
  - ▶ Dilema moral
  - ▶ Deontologia
- ▶ Ética i l'empresa
  - ▶ Empresa
  - ▶ Comportament ètic d'una empresa
  - ▶ Responsabilitat social
    - ▶ Stakeholders
    - ▶ Beneficiaris ètica empresarial
    - ▶ Balanç social
- ▶ Ética professional
  - ▶ Codis ètics
  - ▶ Bones pràctiques

▶ Ètica:

- ▶ Ciència del comportament humà, saber pràctic
- ▶ preocupat per esbrinar el destinació de la nostra acció,
- ▶ per a poder decidir procediments, ordenar les metes intermèdies, a fi de prendre decisions encertades.

▶ Llibertat d'actuació implícita en condició humana: poder triar ens porta a que l'ètica estretament lligada a la *responsabilitat*.

- ▶ **Responsabilitat** en el sentit que qui escull un curs d'acció, podent-ne triar un altre, és responsable del que ha triat.

Dilema moral

▶ Què és

- ▶ Narració breu, a manera d'història,
- ▶ Es planteja una situació possible a l'àmbit de la realitat
- ▶ Presenta un conflicte de valors que atenyen a la decisió d'una persona
- ▶ El dilema consisteix en la discussió sobre una situació, que generalment es presenta com una elecció disjuntiva:
  - ▶ el protagonista es troba davant una situació decisiva davant la qual existeixen dues opcions, (A) ó (B),
  - ▶ Sent ambdues situacions igualment factibles i defensables.

Dilema moral

- ▶ Treballes com a conductor de taxi. Et trobes un iphone ultim model al seient de darrere
  - ▶ Què fas?
- ▶ El dilema ético más insoportable del coronavirus
  - ▶ ¿Quins dos camins es presenten?
  - ▶ ¿Quin elegiríeu?

Dilema moral

- ▶ Tres qüestions a plantejar-se
  - ▶ És legal?
  - ▶ És equilibrat?
    - ☐ És just per a totes les parts tant al curt com al llarg termini
    - ☐ És una situació de guany mutu per a aquells directe e indirectament afectats?
  - ▶ És correcte?
    - ☐ Et sents orgullós de tu mateix prenent aquesta decisió?
    - ☐ T'agradaria que altres saberen que has pres aquesta decisió?
- ▶ Màxima
  - ▶ Haurien de tractar els altres de la manera que ens agradaria que ens tractaren

- ▶ Escolta el video i tracta de respondre aquestes qüestions

[Cortina, A. \(2014\) ¿Qué es y para qué sirve la Ética?](#)

Adela Cortina (13/07/1947, València) Catedràtica d'Ètica i Filosofia Política en la Universitat de València. És membre de la Real Acadèmia de Ciència Morals i Polítiques i directora de la Fundació ÉTNOR.

- ▶ Com explica què és l'ètica?
  - ▶ Què vol dir Estructura moral de l'ésser humà?
  - ▶ Virtuts i vicis? Què hi son?
  - ▶ És la moral/ètica algo subjectiu? Per què?

- ▶ Com explica l'ètica
  - ▶ Prové del grec: Caràcter.
  - ▶ Naixem amb un temperament i ens anem formant un caràcter.
  - ▶ Prenem decisions i a mesura que les prenem, anem generant una predisposició a continuar elegint en aquest sentit
- ▶ Estructura moral de l'ésser humà
  - ▶ No donem respostes immediates: distància entre decisions i el món que ens rodeja
  - ▶ Som lliures i podem elegir. Som responsables de les nostres accions. Com més lliures més responsabilitat.
- ▶ Virtuts i vicis
  - ▶ Virtuts: predisposicions que ens portem a la felicitat
  - ▶ Vicis: Predisposicions que ens porte a la infelicitat

- ▶ **La moral y la ética ante los "casos difíciles" que enfrenta la Justicia**
- ▶ <https://www.perfil.com/noticias/elobservador/fiscal-federico-delgado-la-moral-y-la-etica-ante-los-casos-dificiles-que-enfrenta-la-justicia.phtml>
- ▶ Ética y código: "O programaba ese misil teledirigido o me quedaba sin trabajo"
- ▶ <https://www.xataka.com/especiales/etica-y-codigo-o-programaba-ese-misil-teledirigido-o-me-quedaba-sin-trabajo>
- ▶
- ▶ **The code I'm still ashamed of**
- ▶ <https://www.freecodecamp.org/news/the-code-im-still-ashamed-of-e4c021dff55e/#.lrhg09jrs>
- ▶ [Por qué Apple se negaría a desbloquear tu teléfono aunque se lo pidiera la policía](#)

- ▶ **El legado de Snowden**

- ▶ https://elpais.com/tecnologia/2019/10/07/actualidad/1570455695_974155.html

ETHICS IN BUSINESS

Ètica d'empresa

Empresa: Finalitat:

crear riquesa

prendre decisions que afavorisquen el benestar de l'entorn social.

preocupació per l'entorn, amb el qual aquesta interactua.

► Ètica de l'empresa

- Podríem dir que comença quan la llei acaba

- Tracta aspectes no coberts per les lleis o quan no hi ha consens sobre si alguna cosa es correcta o no.

Per exemple no és il·legal mentir als clients o no dir tota la veritat d'un producte, però no és una bona pràctica empresarial a llarg termini.

- És “l'ètica empresarial” un oxímoron?

- (contradicció en els termes)

- caos organitzat, dolç dolor, banca ètica

- Corrupció, subornes, explotació, contaminació...

- Ètica de l'empresa

¿Es ético comprar en Amazon? El País 23/12/2018

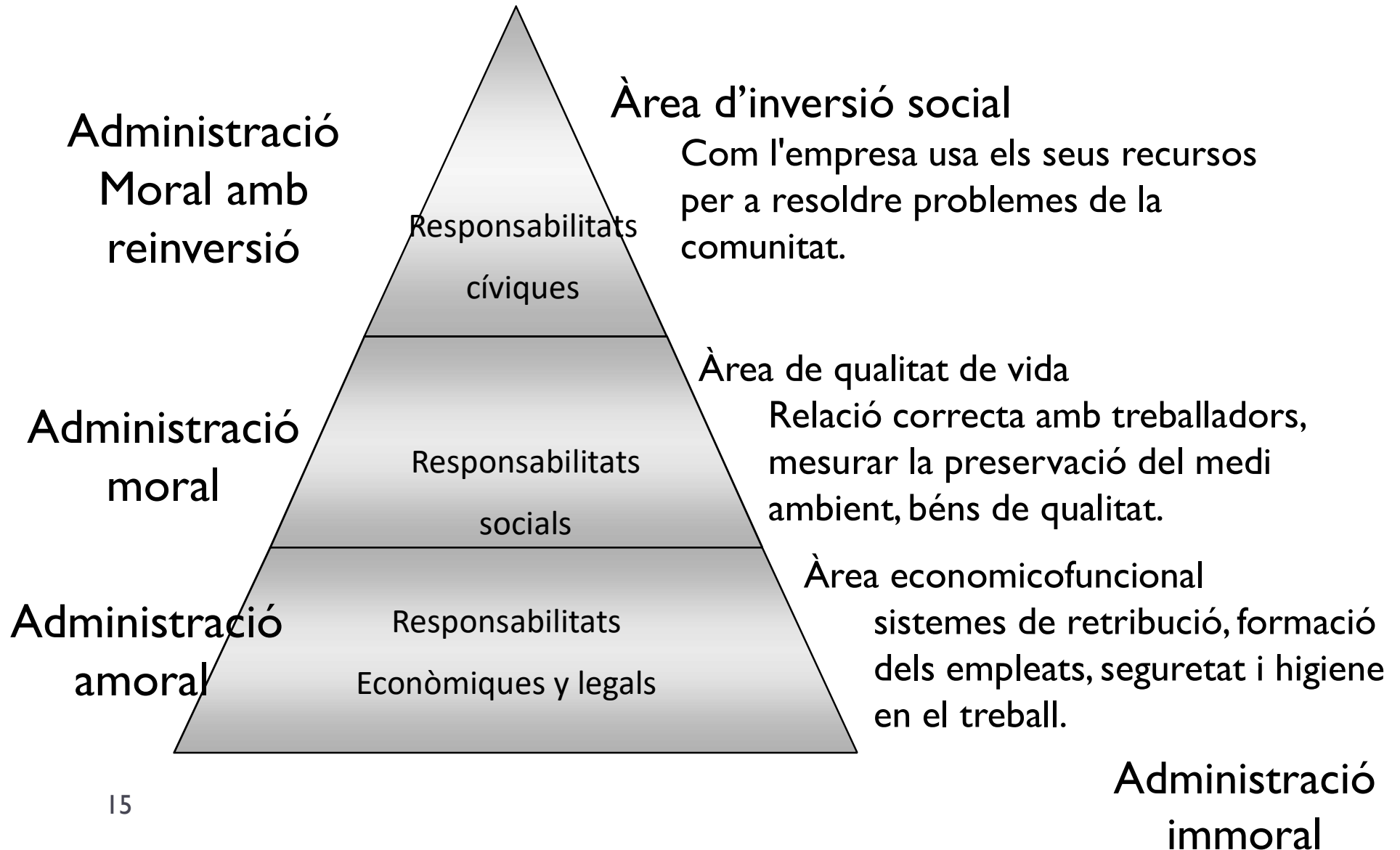
Zara no es una marca española: el entramado fiscal de Amancio Ortega. El Salto 26/10/2017

Volkswagen admite conductas erróneas y faltas de ética laborales El Mundo 10/12/2015

- Ètica empreses informàtiques de l'empresa

La ética del informático: "Un día haremos una estupidez que costará miles de vidas"

Comportament èticament responsable d'una empresa

- ▶ Administració immoral: Busca l'èxit a quasi qualsevol preu.
Objectiu únic: la rendibilitat.
La llei es veu com un obstacle el seu
Fora de la piràmide
- ▶ Administració amoral: Compliment estricte de
responsabilitats econòmiques i legals
Primer nivell piràmide.
- ▶ Administració moral: llei com un mínim a complir
d'estàndards ètics. Es busca l'èxit,
sempre sota paràmetres ètics i ideals
de justícia. Segon nivell de la piràmide.

Si a més es busca «reinversió en la societat»
dels seus beneficis, ens trobem en la cúspide.

Àrees de responsabilitats i indicadors

Responsibility

Responsabilitat social

Grupos de interés

▶ **Grups d'interès/ Parts interessades**

- ▶ Individu o grup que té interès en qualsevol decisió o activitat de l'organització.
- ▶ Clients
  - Hem de respectar els nostres clients?
  - Un client satisfet ho comenta a quatre persones. Un insatisfet, a 26. (Jakob Nielsen)
    - I la difusió augmenta per la xarxa.
  - Preferim que ens denuncien o que en feliciten? Aprofitem les queixes!
- ▶ Accionistes
- ▶ Treballadors
- ▶ Veïns
- ▶ Administració
- ▶ Societat

Responsabilitat social

- ▶ Responsabilitat d'una organització davant els impactes que les seves decisions i activitats ocasionen en la societat i el medi ambient, mitjançant un comportament ètic i transparent que:
  - ▶ – contribueixi al desenvolupament sostenible , incloent la salut i el benestar de la societat;
  - prengui en consideració les expectatives de les seves parts interessades;
  - compleixi amb la legislació aplicable i sigui coherent amb la normativa internacional de comportament ; i
  - estigui integrada en tota l'organització i es porti a la pràctica en les seves relacions.

És necessaria?

[Se hunde el 'Prestige', naufraga Galicia | Edición impresa | EL PAÍS](#)

URGENTE

Compartir

Tuenti

Herramientas

- ☐ Enviar a un amigo
- ☐ Valorar
- ☐ Imprimir
- ☐ En tu móvil
- ☒ Rectificar

Además

- [Fotos: Derrumbe en Bangladesh](#)

BANGLADESH | El número de víctimas del derrumbe de ayer asciende a 300

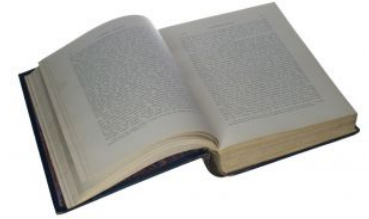
La tragedia en Bangladesh destapa 'los talleres de la miseria'

El edificio derrumbado en Dacca, capital de Bangladesh. | Reuters | [MÁS FOTOS](#)

- ▶ *La pèrdua de la credibilitat:* acomiadament com a solució per a èpoques de recessió, o outsourcing. L'escassa veracitat de publicitat (els productes miracle) i dubtes sobre la seguretat i qualitat dels seus productes.
- ▶ *Insuficiència del dret:* cada vegada més, hi ha conflictes que el dret per si sol no pot solucionar.
- ▶ *Globalització:* augment de l'impacte que generen els diferents tipus d'organitzacions en les comunitats i medi ambient
- ▶ *El protagonisme creixent de l'empresa en el desenvolupament econòmic i social:* La societat demana protecció del medi ambient, formació, i+d+i.
- ▶ *Necessitat d'harmonitzar interessos globals de l'empresa amb els dels seus membres:* L'organització ha d'adaptar-se, i també d'avançar al futur. ambient de diàleg, acord, confiança i participació.
- ▶ *El canvi en els processos de decisió:* delegació, ser capaços de prendre decisions. Decisions homogènies, per tant treballadors han d'estar més compromesos amb l'empresa, identificats amb la seua cultura corporativa.

Responsabilitat social

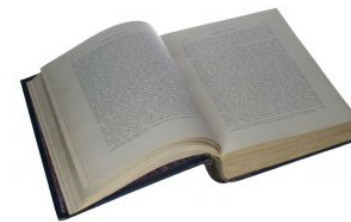
▶ Estàndards

- ▶ UNE 165010:2009 EX Ética. Sistema de gestión de la Responsabilidad Social de las Empresas
- ▶ UNE 165011:2005 EX Ética. Sistema de gestión de las ONG
- ▶ UNE-ISO 26000:2012 Guía de responsabilidad social.
- ▶ SGE 21. Sistema de Gestión Ética y Socialmente Responsable.
- ▶ Autor: Forética. Juny, 2017
  - ▶ Exemple certificat
- ▶ Social Accountability 8000

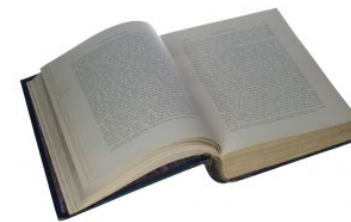

Responsabilitat social

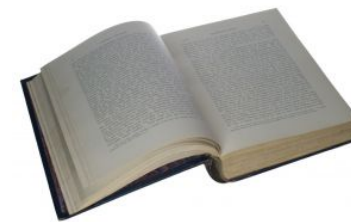

- ▶ GRI Global Reporting Initiative: acord internacional per promoure l'elaboració voluntària de Memòries de Sostenibilitat per part d'organitzacions que desitgen informar sobre els aspectes econòmics, mediambientals i socials de les seues activitats, productes i serveis.
  - ▶ Propòsit:
    - ▶ Mesurament, divulgació i rendició de comptes front a grups d'interés interns i externs en relació amb l'acompliment de l'organització respecte a l'objectiu del desenvolupament sostenible.
    - ▶ Descriure la informació relativa a l'impacte econòmic, ambiental i social
  - ▶ “Guía para la elaboración de memorias de sostenibilidad”
  - ▶ Localitzar memòries de responsabilitat social
- ▶ Global Compact: “The world's largest corporate sustainability initiative”
- ▶ Red Española del Pacto Mundial

Memòria de sostenibilitat

- ▶ Directiva 2014/95/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de octubre de 2014, modifica la Directiva 2013/34/UE pel que fa a la divulgació d'informació no financera i informació sobre diversitat per part de determinades grans empreses i determinats grups,
  - ▶ empreses entitats d'interès públic, i les entitats d'interès públic que siguin empreses matrius d'un gran grup, amb >500 empleats,
    - ▶ inclouran en l'informe de gestió estat no financer que contingui informació relativa a qüestions mediambientals i socials, al personal, respecte dels DDHH i a la lluita contra la corrupció i el suborn.
    - ▶ pot excepcionalment no incloure's si elabora un informe separat que inclou la informació, havent d'estar esmentada en el referit informe.
- ▶ Orden ESS/1554/2016, de 29 de septiembre, por la que se regula el procedimiento para el registro y publicación de las memorias de responsabilidad social y de sostenibilidad de las empresas, organizaciones y administraciones públicas.

► Materialitat

- La informació continguda en la memòria haurà de cobrir aquells aspectes i Indicadors que reflecteixin els impactes significatius, socials, ambientals i econòmics de l'organització o aquells que podrien exercir una influència substancial en les avaluacions i decisions dels grups d'interès

Beneficiaris de l'ètica empresarial

- ▶ **Beneficiaris interns.** Relacionats directament amb activitats de l'empresa:
  - ▶ 1. *Clients i consumidors.*
    - ▶ Dret a un ús segur del producte/servei, a informació suficient i clara, a triar. relació qualitat/preu, l'atenció sobre les queixes, a fer públics els controls de qualitat...
  - ▶ 2. *Empleats.*
    - ▶ Respectats en els seus drets laborals, no poden ser discriminats i han de rebre compensació equivalent a la seua aportació: Fons de pensions, assegurances mèdiques, formació i fins i tot préstecs...
  - ▶ 3. *Accionistes.*
    - ▶ Han de rebre informació sobre els resultats corporatius i els beneficis. Des de l'enfocament negatiu : l'únic grup que s'ha de tenir en compte.
  - ▶ 4. *Proveïdors.*
    - ▶ L'empresa pot aconseguir concerts amb ells per a millorar-ne la capacitat tècnica, eliminar o reciclar subproductes...

Beneficiaris de l'ètica empresarial

- ▶ **Beneficiaris externs.** Grups indefinits, societat en general, les futures generacions.
  - ▶ 1. *Específics.* Problemes amb grups marginats, amb la discriminació de la dona, dels discapacitats, dels ancians...
  - ▶ 2. *Generals.* Prevenció de problemes ecològics o ambientals, contribució a la salut comunitària.
    - ▶ Ex: campanyes per a afavorir la donació d'òrgans pagades per alguna gran empresa...). recollida de piles botó, restaurant, que cedeix els salons per a una reunió de veïns...

Factors influents en l'ús de l'ètica en una organització.

- ▶ Cost de les mesures: Les mesures ètiques influeixen en la rendibilitat a curt termini.
- ▶ Grandària de l'empresa: (més gran, més recursos)
- ▶ Compromís de la direcció: Declaracions d'intencions que no es compleixen. Es requereix predicar amb l'exemple.
- ▶ Metes a curt termini: Saltar-se l'ètica per a guanyar més diners, sobretot en moments de dificultats financeres.
- ▶ Imitació de la negativitat: Copiar és fàcil. I copiar els pitjors aspectes és més fàcil que copiar-ne els bons.
- ▶ Fluctuació dels conceptes: Una cosa considerada positiva en una cultura pot ser negativa en una altra, o en un moment diferent del temps.
- ▶ Competència: A més competència, més risc hi ha de comportaments poc ètics.

Balanç social

Sistema d'informació empresarial que reflecteix les relacions de l'empresa amb:

- ▶ la societat,
- ▶ el seu entorn
- ▶ i els seus grups interns i externs,
- ▶ amb la finalitat de proporcionar una informació transparent de totes les aportacions que preste a la societat.

Una empresa crea béns i serveis, i interacciona amb un entorn determinat., al qual pot perjudicar (contaminant rius o creant addicció a Internet als xiquets,) o beneficiar-lo (beques d'estudi.) Hi ha coses que no incloïsses en el balanç clàssic, però imputables a l'empresa.

► Incorporar:

- dades de naturalesa social en el sistema informatiu: composició de plantilla, condicions de treball..
- informació sobre la influència externa generada per l'empresa (beneficis i costos socials).

TESTADO : AUDITORIA

**BALANCE DEL BIEN
COMÚN**

2017

para OCEANOGRÁFICA

Auditor/a Ramon Morata/Jose David Monzón

VALOR GRUPO DE CONTACTO	Dignidad humana	Solidaridad	Sostenibilidad ecológica	Justicia social	Participación democrática y transparencia
A) Proveedores	A1: Gestión ética de los suministros				70 %
B) Financiadores	B1: Gestión ética de finanzas				80 %
C) Empleados inclusive propietarios	C1: Calidad del puesto de trabajo e igualdad 90 %	C2: Reparto justo del volumen de trabajo 90 %	C3: Promoción del comportamiento ecológico de las personas empleadas 80 %	C4: Reparto justo de la renta NA %	C5: Democracia interna y transparencia NA %
D) Clientes / productos / servicios / co-empresas	D1: Venta ética 80 %	D2: Solidaridad con otras empresas 80 %	D3: Concepción ecológica de productos y servicios 60 %	D4: Concepción social de productos y servicios 60 %	D5: Aumento de los estándares socia- les y ecológicos sectoriales 70 %
E) Ámbito social: región, soberanía, generaciones futuras, personas y naturaleza mundial	E1: Efecto social/ Significado del pro- ducto/ servicio 80 %	E2: Aportación a la comunidad 70 %	E3: Reducción de efectos ecológicos 80 %	E4: Minimización del reparto de ganancias a externos NA %	E5: Transparencia social y participación en la toma de decisiones 80 %
Criterios Negativos	Quebrantamiento de las Normas de trabajo OIT derechos humanos 0	Compra hostil 0	Gran impacto medioam- biental a ecosistemas 0	Remuneración desigual a mujeres y hombres 0	No revelación de todas las participaciones y filiales 0
	Productos sin dignidad humana/ inhumanos, p.ej. armas, electricidad atómica, OGM (Organismos genéticamente modificados) 0	Patente defensiva 0	Incumplimiento grave de especifi- caciones medioambientales (p.ej. valores límite) 0	Reducción de los puestos de tra- bajo o desplazamiento de la ubicación pese a ganancias 0	Impedimento de comité de empresa 0
	Suministro/cooperación con empresas, que lastiman la dignidad humana 0	Precio dumping 0	Obsolescencia programada (vida del producto corta) 0	Filiales en paraísos fiscales 0	No publicación de los flujos de filiales a lobbies /entrada en el registro de lobbies de la UE 0
				Interés de capital propio > 10% 0	

NA: No aplica por las características de la empresa

Con este testado se confirma la auditoria del Informe del Balance del Bien Común. El testado está basado en la Matriz del Bien Común 4.0.2
Más informaciones sobre la Matriz, sus indicadores y el sistema de auditoria se encuentran en www.economia-del-bien-comun.org

Testado válido hasta 30.10.2021

SUMA DEL BALANCE 767

L'Economia del Ben Comú

model socioeconòmic que pretén reorientar el model econòmic actual, basat en la maximització del benefici individual, i enfocar-ho al servei del bé comú.

comparació entre l'economia actual i l'economia del bé comú:

	Economia Actual	Vs	Economia del Bé Comú
Els valors	La llibertat individual / competir		
Els recursos	Són il·limitats		
La regulació	El mercat		
Els objectius	Maximitzar el benefici propi		
L'empresa	Model Autosuficient		
Els indicadors	Estat – PIB (medi) Empresa – Benefici econòmic		
			La justícia i l'equitat / cooperar
			Són limitats
			El Balanç del Bé Comú
			Maximitzar el bé comú
			Model Relacional
			Producte del bé comú (el fi) Contribució al bé comú (BBC)

Principis ètics de l'Economia del Bé Comú

- Valors humans fonamentals què s'hauríen d'aplicar a l'activitat econòmica com són:
  - responsabilitat,
  - transparència,
  - honestedat,
  - equitat,
  - solidaritat,
  - cooperació,
  - confiança
  - i respecte als drets humans, entre d'altres.

[Christian Felber: «El confinamiento nos demuestra que sí somos capaces de vivir con menos»](#) 24/04/2020 lamarea.com

Ètica professional

Els codis ètics

▶ **Què és?**

- ▶ Codi de comportament que estableix els valors, creences i normes de conducta que defineixen l'organització i formen part de la seua cultura. És un instrument de gestió.

▶ **Per qué?**

- ▶ L'ètica no sorgeix de manera natural en una organització.
  - ▶ Per què?
- ▶ Una de les accions més comuns: redactar un codi ètic,

▶ **Contingut**

- ▶ compromisos de l'empresa cap als seus integrants, els d'aquests cap a la mateixa empresa i cap a l'exterior,
- ▶ Prohibicions que expliciten les disposicions legals o contractuals sancionables pels tribunals.
- ▶ La promoció de valors positius a assumir per l'empresa i que expressen la seua cultura i personalitat.
- ▶ Els diferents àmbits sensibles en els quals poden aparèixer problemes ètics respecte a les decisions o comportaments professionals, i guies d'actuació.

▶ **Hauria d'ajudar a:**

- ▶ resoldre **dilemes ètics**: aclarir la postura dels empleats en situacions d'incertesa ètica i que, a més,
- ▶ i detectar conductes desviades d'aquests principis.

A close-up photograph of a child's hands, wearing a plaid shirt, stacking colorful plastic blocks. The blocks are stacked in a vertical column with colors including green, blue, yellow, red, and light green. The child is holding a green block above the stack. In the background, there is a blurred image of a paint palette with red paint and a pair of yellow and blue gloves.

Com construir codis ètics?

▶ **Malt plantejament:**

- ▶ ser legalistes, i cenyir-se al text de la llei en lloc d'explicar els valors propis de la companyia.
- ▶ centrar-se en les seues relacions internes, oblidant o minimitzant les relacions amb la comunitat.
- ▶ codis que no s'arriben a posar en pràctica.

**Codis ètics
eficaços**

Com fer-ho?

- ▶ Traduir les creences i valors de l'organització en patrons específics de comportament ètic. Els objectius de rendiment han de ser realistes.
- ▶ Dur a terme seminaris sobre ètica.
- ▶ Defensor de l'ètica. (“defensor del poble”. Bankia, COPE...), o Comitè de seguiment. Hi ha companyies que contracten serveis d'advocats i consultors que exerceixen de vigilants.
- ▶ <https://www.etnor.org/aplicando-la-etica/>

Quins principis ha de complir un codi ètic?

- ▶ No vulnerar la llei.
- ▶ Actuar sempre com ho faria un bon ciutadà.
- ▶ Ser raonable i pragmàtic.
- ▶ Oferir les mateixes oportunitats a tots els treballadors.
- ▶ Actuar de manera justa i equitativa davant de tots els agents, encara que no estiga expressament requerit per la llei.
- ▶ Si a més es tracta d'una gran empresa, multinacional, caldria afegir un sisè punt: pensar globalment, mai localment.
  - ▶ Google sembla voler portar (o almenys donar la imatge que porta) una nova ètica. La vida en beta, no arribar al final, a una versió definitiva mai, i pel camí equivocar-se, però equivocar-se honestament, sent transparent.
  - ▶ El primer dels punts de la filosofia de Google «El primer punt: preocupe's pels usuaris i tota la resta vindrà per si sola».
- ▶

Quina és la seua funció?

- ▶ Inspirar: han d'identificar valors i idees que puguin absorbir els professionals, fer propis.
- ▶ Educació: servir de pauta de formació per a, per exemple, els novençans en l'organització, que encara no s'han embegut de l'esperit d'aquesta.
- ▶ Guia de referència.
- ▶ Rendició de comptes davant la societat, perquè quede clar el que s'ofereix i, per tant, se'n pot recriminar el no-compliment.
- ▶ Execució: per a d'alguna manera forçar les bones pràctiques.

Resumint: Qué és i qué no és?

- ▶ Són com a lleis? **NO**
- ▶ Són complets marcs ètics o algorismes on tots els *what if* queden resolts? **NO**
- ▶ Llistes exhaustives que donen solució a tot? **NO**
  - ▶ Com s'apuntava abans, ha d'inspirar, ajudar a deduir què fer en cada situació, però no és un receptari.
- ▶ Declaració de principis d'actuació? **SÍ**

Exemples

Al mon de la informàtica:

- ▶ Código Ético y Deontológico de la Ingeniería Informática.

- ▶ códigos éticos de ACM

(Association for Computing Machinery)

- ▶ y del IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers)

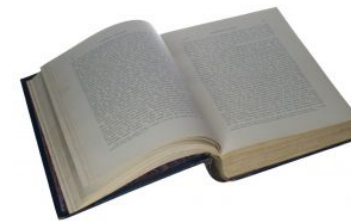
Què són les bones pràctiques?

Buenas prácticas en el área de informática
¿Qué es ITIL?

¿Por qué Harvard y MIT están desarrollando cursos de ética en Informática?

Científicos reclaman una educación ética en la ingeniería informática

Ética y desarrollo software: el debate de si hace falta un juramento hipocrático para programadores

Bibliografía

- ▶ La elaboración de memorias de sostenibilidad de GRI: ¿Vale la pena el viaje?
- ▶ “Guía para la elaboración de memorias de sostenibilidad”
- ▶ DIRECTIVA 2014/95/UE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 22 de octubre de 2014 por la que se modifica la Directiva 2013/34/UE en lo que respecta a la divulgación de información no financiera e información sobre diversidad por parte de determinadas grandes empresas y determinados grupos
- ▶ Orden ESS/I554/2016, de 29 de septiembre, por la que se regula el procedimiento para el registro y publicación de las memorias de responsabilidad social y de sostenibilidad de las empresas, organizaciones y administraciones públicas.
- ▶ Forética. Liderazgo responsable <https://foretica.org/>